Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 Warszawa, 5 lipca 1935 r. Nr. 3

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

T R E Ś Ć:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu maju 1935 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ kg.	PRZYWÓZ zł.	WYWÓZ kg.	WYWÓZ zł.
89710	Szkło rozdrobnione	—	—	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	12.028	27.103	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	161	251	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek korków, wyrównanych denek i brzegów,	10	16	12.120	6.802
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	111	260	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	79	193	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	666	1.295	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	20	141	6.700	4.300
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	55	283	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	1.314	4.148	3.906	7.916
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	3.471	8.833	4	50
90030	dęte inne	521	2.059	3.683	6.058
90040	rurki, pręty	6.070	27.919	—	—
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami; ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	1.645	18 861	—	—
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	4.100	9.471	—	—
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	6	31	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	1.819	11.318	3.982	10.105
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	970	3.859	2	5
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	115	1.045	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	57	1.508	—	—
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	348	1.811	1.916	5.057
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	285	7.288	14.887	25.414
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	—	—	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	—	—	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	—	—	—	—
90900	Szkiełka do zegarków	0	6	—	--
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—

(Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 | Warszawa, 5 lipca 1935 r. | Nr. 3

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

Piece wannowe typu „Simplex"

Technika budowy pieców wannowych zrobiła w ostatniem dziesięcioleciu dość znaczne postępy. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na piece wannowe typu „Simplex" opracowane przez T-wo „Simplex" Engineering Co. w Ameryce. Piece te znalazły zastosowanie w Ameryce, Anglji a ostatnio w Rosji. Główne swe zastosowanie znajdują w przemyśle szkła dmuchanego, zwłaszcza butelkowego i według intencji autorów — butelkowego maszynowego. Nie jest jednak wykluczone, że piece te mogą z wielkim pożytkiem zastąpić belgijskie piece wannowe dla szkła taflowego. Piece te, według mego zdania, dadzą się również z powodzeniem zastosować przy produkcji szkła dmuchanego ręcznie. Cechy, jakie charakteryzują powyższe piece, są następujące: 1) szkło otrzymywane z pieców wannowych typu „Simplex" jest pierwszej jakości, 2) dzięki swoistej budowie pieca mamy możność powiększyć znacznie produkcję przy dość nieznacznej objętości basenu szklanego i 3) przez ścisły podział pieca do topienia masy szklanej i pieca roboczego jest umożliwiona jednostajność temperatury w piecu roboczym.

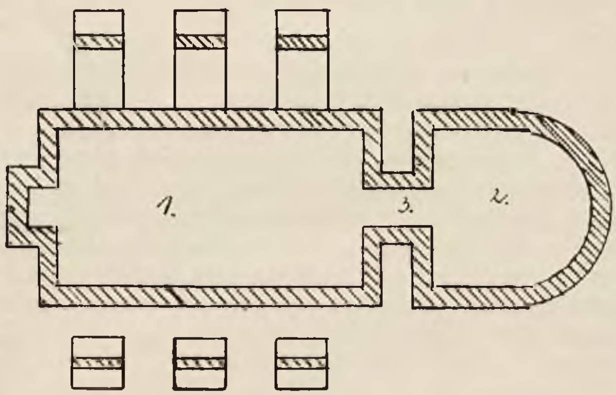
Z praktyki jaką przeszedłem na tych piecach w hutach szklanych w Konstantynówce (Rosja) mogłem się przekonać, że piece te przedstawiają wielką wartość ekonomiczną, zaś o zaletach tychże pragnę podzielić się z ogółem czytelników naszych.

„Konstantynówka" posiadała w latach 1926-1930 trzy piece wannowe typu „Simplex" o długości po 17 metrów każdy i szerokości 5 mtr., głębokość basenu 1,2 mtr. Każdy z pieców pracował dla 5 maszyn butelkowych Lynch'a. Na jednym z pieców produkowano butelki monopolowe, na drugim szkło zielone na butelki do wód mineralnych „Narzan" i „Borżom". Wydajność maszyny, licząc pracę jej po 22 godziny na dobę, przedstawia się dla butelki „narzanowej" 19 but. na minutę x 60 x 22 = 25080 szt. x 450 g. czyli około 11.250 kg. co dla pięciu maszyn wynosi ca 56000 kg. na dobę. Powierzchność basenu wynosiła 17 x 5 = 85 m² czyli z jednego m² na dobę uzyskiwało się 660 kg. szkła pierwszorzędnej jakości.

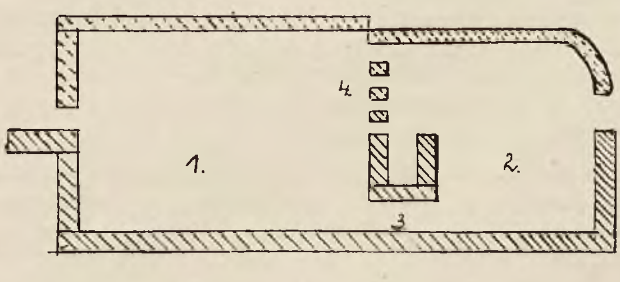
To samo obliczenie da się zastosować i do szkła monopolowego. Wydajność dla 0,5 butelki monopolowej wynosi 22 sztuki na minutę x 60 x 22 = 29040 szt. × 365 g. czyli 10600 kg. (waga 0,5 but. maszynowej wynosi 365 g.) co dla 5 maszyn wynosi 52400 kg. masy szklanej na dobę, czyli 52400 : 85 = 615 kg. szkła z jednego m².

Ilość ta jest podwójną, jaką osiągamy w naszych piecach wannowych, przyczem, jak już zaznaczyłem, jakość szkła z pieców „Simplex" jest bardzo wysoka i nie da się porównać z jakością szkła produkowanego u nas.

PLAN

PRZEKRÓJ PODŁUŻNY

1. Wanna topliwna
2. Wanna robocza
3. Kanał
4. Ekran dynasowy

Osobliwość pieca polega na ścisłym rozdziale wanny topliwnej od wanny roboczej, czyli inaczej mówiąc piec składa się z dwóch basenów ściśle od siebie rozdzielonych i połączonych ze sobą kanałem na poziomie prawie dna pieca wannowego.

Przez tę cechę wydłużamy bardzo drogę, jaką przechodzi masa szklana, do miejsca jej wyrobu, dzięki czemu osiągamy podwójną korzyść:

1) większą produkcję przy tych samych objętościach basenów,

2) dokładne rafinowanie szkła i jednolitość masy szklanej.

Podział pieca wannowego na dwie odrębne części i ustawienie ekranu dynasowego ma tę zaletę, że temperatura pieca topliwnego jest prawie niezależna od temperatury pieca roboczego, którego temperatura jest prawie że jednostajna i może być ściśle regulowana.

Dla szkła półbiałego buduje się wanny o głębokości 1,2 metra, dla szkła barwionego, zielonego lub oranżowego nieco płytsze — około 1 metra, a to dlatego, że barwione szkło w mniejszym stopniu przepuszcza promienie cieplne i przy większej głębokości basenu może zajść ewentualne zastygnięcie szkła w kanale łączącym oba baseny.

Jeśli poruszymy kwestję opału niezbędnego dla potrzeb takiego pieca, to i tutaj zachodzi duża oszczędność. Ilość węgla nie przekracza 0,7 tonny na 1 tonnę gotowego szkła, obliczając warunkowe paliwo, t. j. 7000 kaloryj.

Reasumując powyższe, możemy wywnioskować, że piece te są nadzwyczaj wydajne w swej produkcji, jakość szkła jest bardzo wysoka, rozchód węgla jest mniejszy niż przy innych piecach wannowych.

Piece te można z wielką korzyścią zastosować i do pracy ręcznej przy dmuchaniu butelek, przerabiając nieco basen roboczy, aby można było pomieścić potrzebną ilość warsztatów. Co zaś dotyczy kosztów budowy samego pieca wannowego, to koszty te będą nieco wyższe od kosztów budowy zwykłej wanny.

Inż. St. L.

Skarbowość, podatki i cło.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU.

W sprawie stosowania stawek i przepisów celnych do towarów, przywożonych z zagranicy. w przesyłkach pocztowych.

z dnia 15 maja 1935 r. L. D. IV. 14660/3/35

W związku z art. 46 ustęp 6 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610 z 1933 r.) oraz z § 142 pkt. 1 przepisów wykonawczych do prawa celnego (Dz.U.R.P. Nr. 90, poz. 820 z 1934 roku) o stosowaniu stawek i przepisów celnych do towarów, przywożonych z zagranicy w przesyłkach pocztowych, wyjaśnia się, co następuje:

1. Należności celne od towarów, przywożonych z zagranicy w przesyłkach pocztowych, wymierza się według stawek celnych, obowiązujących w dniu dostawienia przez organa pocztowe przesyłek pocztowych do odprawy celnej, który to dzień uważa się za dzień zgłoszenia celnego. Wymierzone należności celne zapisuje się w dniu dokonania rewizji celnej do rejestru odroczonych opłat celnych, uiszczanych perjodycznie zarządowi celnemu przez zarząd poczty, poczem należności te jako należności odroczone, nie podlegają zmianom.

Dla stwierdzenia dnia dostawienia przesyłek do odprawy celnej podurząd celny, znajdujący się przy urzędzie pocztowo-celnym, powinien oznaczać (ew. za pomocą datownika) tę datę na adresach pomocniczych i deklaracjach celnych, o ile chodzi o paczki pocztowe, przy przesyłkach zaś listowych — na spisie, przy którym przesyłki listowe są dostawiane do odprawy celnej przez organa pocztowe.

2. Jeżeli jednak rewizja celna ujawni w przesyłce pocztowej towar, podlegający ograniczeniom przywozowym a adresat w ciągu 14 dni po dniu dostawienia towaru do odprawy przez organa pocztowe — przewidzianych w art. 116 prawa celnego dla uiszczenia należności celnych — nie wypełni warunków ustanowionych dla przywozu tego towaru, o stosowaniu stawek celnych rozstrzyga dzień zapisania należności celnych do rejestru odroczonych opłat celnych (odroczenia). W tych przypadkach do czasu wypełnienia przez adresata warunków przywozu nie oblicza się i nie rejestruje się należności celnych.

3. W przypadkach, gdy adresat przesyłki pocztowej, w myśl § 141 pkt. 3 przepisów wykonawczych, bierze osobisty udział przy odprawie celnej, przyczem wyrazi gotowość uiszczenia należności celnych bezpośrednio do kasy urzędu pocztowo-celnego względnie urzędu celnego, lecz należności tych nie wpłaci w ciągu okresu, wyznaczonego w art. 116 prawa celnego oraz w par. 207 przepisów wykonawczych, dniem miarodajnym dla zastosowania stawek celnych będzie dzień faktycznego wpłacenia należności przez adresata do kasy.

4. O stosowaniu przepisów celnych, niedotyczących wysokości stawek celnych i opłat manipulacyjnych, rozstrzyga dzień dostawienia przesyłek pocztowych do odprawy celnej (p. 1.).

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski.*

OPŁATA STEMPLOWA OD UMOWY O ZAWIĄZANIE SPÓŁKI CICHEJ.

Pismo, stwierdzające zawarcie umowy o zawiązaniu spółki cichej podlega opłacie stemplowej w wysokości 2% od kapitału zakładowego. Za taki uważać należy *tylko wkład spólnika cichego.* Majątek kupca, w którego przedsiębiorstwie wspólnik cichy uczestniczy, w żadnej mierze niema być wliczony do podstawy wymiaru opłaty stemplowej. Tylko świadczenie spólnika cichego bowiem określone jest w kodeksie handlowym jako wkład; opłatę stemplową zaś oblicza się od wysokości kapitału zakładowego, za który uważa ustawa o opłatach stemplowych wkłady spólników.

Praca i Opieka Społeczna

STREJK UPOWAŻNIA DO ROZWIĄZANIA UMOWY O PRACĘ.

Orzeczenie Sądu Najwyższego L. C. IIRw. 1055 33 brzmi:

Strejk, jako samowolne złamanie umowy o pracę, polegające na zaprzestaniu normalnej pracy, uzasadnia niezwłoczne rozwiązanie stosunku pracy z robotnikiem na podstawie art. 18 rozporządzenia Prez. Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

Z uzasadnienia:

Strejk jest co do swej istoty wynikiem zatargu między pracownikami a pracodawcami, a celem jego jest albo uzyskanie lepszych warunków pracy, albo utrzymanie się przy dotychczasowych.

Polskie ustawodawstwo socjalne nie uznaje strejku, jako instytucji prawnej.

Instytucja ta utrzymuje się jednakże jako dopuszczalna z mocy art. 108 Konstytucji oraz z mocy dekretów z 3. I. 1919, Nr. 3, poz. 80 i z 8. II. 1919 r. Nr. 15. poz. 209 Dz. U. Rp. o zgromadzeniach i związkach zawodowych, koalicyjna samopomoc klasy prasującej w walce z klasą pracodawczą, jest zatem tylko stanem faktycznym, który pociąga za sobą dla obu stron pewne skutki prawne.

Jakkolwiek strejki co do formy są różne, to jednakże co do treści swej są zawsze jednolite, bo polegają na wspólnem zaprzestaniu normalnej pracy przez większą ilość pracowników.

Wprawdzie pracownik strejkujący nie chce wskutek strejku stosunku pracy rozwiązać, lecz warunki tej samej pracy dla siebie poprawić, to jednakże w braku w tym zakresie ustaw, któreby strejki legalizowały i nie przepisywały im prawnych następstw, należy każdy strejk uważać za samodzielne złamanie kontraktu pracy, którego konsekwencje prawne strejkujący sam ponieść musi.

Niema jednakże żadnej ustawy, którąby na wypadek korzystnego załatwienia strejku, czy to w drodze rozjemstwa, czy też umowy zbiorowej zobowiązywała pracodawcę do ponownego przyjęcia strejkujących do pracy.

Sprawa przyjęcia tego rodzaju pracowników do pracy spowrotem jest zawsze normowana według zgodnej w tym kierunku woli strony, wyrażonej w umowie zbiorowej, nawet w wypadkach uregulowanych ustawami, jak np. ustawą z 1/8 1919 Nr. 65, poz. 394. Dz. Ust. i 23/I. 1920 Nr. 8, poz. 53 Dz. Ust. o zatargach zbiorowych w rolnictwie i z dozorcami domowymi.

Umowy takie mogą również zawierac postanowienia o obowiązkowem przyjęciu spowrotem do pracy także uczestników strejkujących, jednakże postanowienia te z natury rzeczy wiążą pracodawcę tylko w stosunku do odnośnego związku, z którym umowę zawarto, a nie odnośnie do poszczególnego członka tegoż związku.

Jak z powyższego wynika istnieje u nas obecnie prawo do strejku, jednakże nie może ono w żadnym wypadku usprawiedliwić łamania kontraktu pracy ze strony jednostki, ani też jednostka nie może zasłonić się przed następstwami strejku rzekomym przymusem, spowodowanym uchwałą odnośnego związku zawodowego.

UŁATWIENIA W ZGŁASZANIU WYPADKÓW PRZY PRACY.

Jak wiadomo, ubezpieczeni, którzy zostali poszkodowani wskutek wypadku przy pracy, mają prawo do odpowiednich świadczeń. Początkiem postępowania o przyznanie świadczenia jest zgłoszenie wypadku przez pracodawcę.

Dotychczas pracodawca obowiązany był o każdym, najmniejszym nawet wypadku zawiadomić Ubezpieczalnię Społeczną, przesyłając odpowiednie doniesienie w 4-ch egzemplarzach.

Obowiązek ten, jako zbyt uciążliwy, spotykał się z zastrzeżeniami ze strony pracodawców.

Na podstawie porozumienia się z organizacjami Pracodawców — Zakład Ubezpieczeń Społecznych — za aprobatą Ministerstwa Opieki Społecznej — wprowadza z dniem 1 lipca b. r. szereg doniosłych uproszczeń w zgłaszaniu wypadków.

Od tego dnia pracodawca będzie obowiązany do przesyłania doniesień tylko w takim razie, gdy wypadek spowodował niezdolność do zarobkowania trwającą dłużej niż 1 dzień, nie licząc dnia wypadku.

W treści i formie druków wprowadzono bardzo znaczne uproszczenia.

Dla zgłaszania wypadków zaszłych w przedsiębiorstwach górniczych ustalono specjalny formularz „doniesienie o wypadku", dostosowany do potrzeb górnictwa i odpowiadający wymaganiom Władz Górniczych.

Niezależnie od tych uproszczeń, wprowadza się równocześnie inne ułatwienia dla zakładów pracy, zatrudniających 20 lub więcej pracowników, czyli dla takich zakładów pracy, w których ilość wypadków z natury rzeczy może być znaczniejsza.

Uproszczenie to polega na prowadzeniu księgi wypadków.

Zakłady pracy, prowadzące taką księgę, obowiązane są do przesyłania doniesień o wypadku do Ubezpieczalni dopiero wówczas, gdy wypadek spowodował niezdolność do zarobkowania, trwającą dłużej niż 3 dni, nie licząc dnia wypadku.

Należyte prowadzenie księgi wypadków ma poważne znaczenie dla akcji zapobiegania wypadkom w zatrudnieniu, gdyż — dając kierownictwu zakładów należyty pogląd na stan bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie, oraz powodując w ten sposób wzmożenie akcji zapobiegawczej — doprowadza w konsekwencji do obniżenia wysokości strat, jakie życie gospodarcze ponosi w związku z wypadkami przy pracy.

Akcja zapobiegania wypadkom planowo prowadzona, powodując zmniejszenie ilości wypadków, umożliwia odpowiednie obniżenie składki za ubezpieczenie od wypadków.

Formularze „doniesień o wypadku" i wzory księgi wypadków oraz druki, zawierające objaśnienia o prowadzeniu księgi wypadków otrzymać mogą zainteresowani, począwszy od dnia 22 czerwca b. r., bezpośrednio w miejscowej Ubezpieczalni, która udziela wszelkich wyjaśnień w tych sprawach.

Na obszarze górnośląskiej części woj. śląskiego wszystkie formularze względnie ich wzory wydaje oraz udziela zainteresowanym wyjaśnień Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Chorzowie. (Iskra).

ŚWIADCZENIA NA WYPADEK CHOROBY UDZIELANE PRZEZ UBEZPIECZALNIE SPOŁECZNE.

Wobec niedostatecznego uświadomienia ogółu pracowników o uprawnieniach w dziedzinie ubezpieczenia na wypadek choroby, wyjaśniamy poniżej, w jakich warunkach i z jakich świadczeń chorobowych korzystają ubezpieczeni i członkowie ich rodzin.

Ubezpieczony ma prawo do pomocy leczniczej z Ubezpieczalni od dnia faktycznego rozpoczęcia pracy. Pomoc lecznicza może być udzielana ubezpieczonemu najdłużej w ciągu *26 tygodni w poszczególnym wypadku choroby.* Po wyczerpaniu tego okresu ubezpieczony otrzymuje pomoc leczniczą tylko w wypadku, gdy zapadnie na inną chorobę.

Prawo ubezpieczonego do korzystania z pomocy leczniczej zasadniczo ustaje z dniem rozwiązania stosunku pracy. Jeżeli jednak ubezpieczony zachorował i zaczął korzystać ze świadczeń przed utratą pracy, ma prawo do dalszego leczenia na tę samą chorobę aż do całkowitego wykorzystania prawa do świadczeń. Jeśli zaś ubezpieczony zachoruje po zwolnieniu z pracy, zachowuje prawo do pomocy leczniczej w razie:

a) jeśli wypadek choroby zajdzie *w ciągu 3-ch tygodni po zwolnieniu z pracy,* a ubezpieczony przed zwolnieniem z pracy przebył w ubezpieczeniu ostatnio conajmniej 30 tygodni. Ubezpieczony ma wówczas prawo do pomocy leczniczej przez czas nie dłuższy niż 13 tygodni,

b) jeśli wypadek choroby o dłuższym okresie wylęgania zajdzie w ciągu 4-ch tygodni od dnia zwolnienia z pracy. Ubezpieczony ma wówczas prawo do pomocy leczniczej w pełnym zakresie przez 26 tygodni.

Ubezpieczonej w razie połogu przysługuje bezpłatna pomoc lecznicza i położnicza przed, w czasie i po porodzie. Pomoc ta przysługuje również po zwolnieniu z pracy, jeżeli ubezpieczona przebyła w ubezpieczeniu przynajmniej 4 miesiące, a poród nastąpił w ciągu 4-ch tygodni od dnia zwolnienia z pracy.

Pomoc lecznicza przysługuje *członkom rodzin w ciągu 13 tygodni w każdym roku kalendarzowym* niezależnie od ilości zachorowań. W razie zachorowania na chorobę ostrą okres pomocy leczniczej winien być przedłużony o nowych 13 tygodni. Prawo członka rodziny do pomocy leczniczej wygasa z dniem utraty pracy przez ubezpieczonego. Jedynie w wypadku, gdy członek rodziny rozpoczął leczenie przed zwolnieniem z pracy ubezpieczonego, pomoc leczniczą na tę samą chorobę należy mu udzielać nadal i po zwolnieniu z pracy ubezpieczonego aż do czasu wyczerpania przez chorego 13 tygodniowego okresu świadczeń.

Osobom, których obowiązkowe ubezpieczenie ustało, a które, chcąc nadal być ubezpieczone, zgłosiły gotowość pozostania w dotychczasowem ubezpieczeniu, oraz członkom ich rodzin przysługuje prawo do świadczeń leczniczych w tym samym rozmiarze i na tych samych warunkach, co ubezpieczonym obowiązkowo i członkom ich rodzin.

Pozostający bez pracy pracownicy umysłowi, posiadający prawo do zasiłków z powodu braku pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jednocześnie z uzyskaniem prawa do tych zasiłków zostają ubezpieczeni na wypadek choroby w Ubezpieczalni na koszt instytucji wypłacającej zasiłki. Skutkiem tego *zachowują* oni nadal prawo do pomocy leczniczej z Ubezpieczalni pomimo ustania zatrudnienia.

Z mocy ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkiem Ubezpieczalnie są obowiązane udzielać inwalidom wojennym i inwalidom wojskowym pomocy leczniczej w zakresie chorób, znajdujących się w związku z odbytą służbą wojskową. Świadczenia lecznicze dla inwalidów powinny im być udzielane *przez cały czas trwania choroby bez ograniczenia,* inwalidzi, posiadający ponad 84% utraty zdolności zarobkowej, mają prawo do leczenia we wszystkich wypadkach choroby, nie tylko związanych z inwalidztwem.

Zasiłek chorobowy, należy się ubezpieczonemu w razie stwierdzenia niezdolności do pracy wskutek choroby. Zasiłek ten nie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego. Wpłata zasiłku trwa *najdłużej 26 tygodni* w wypadku jednej choroby. Zasiłek wynosi tygodniowo 50% przeciętnego tygodniowego zarobku ubezpieczonego z okresu jego pracy w ciągu ostatnich 13 tygodni przed zachorowaniem.

Ubezpieczeni (obowiązkowo i dobrowolnie) umieszczeni w szpitalu, posiadający na swem utrzymaniu conajmniej jedną osobę, otrzymują przez czas pobytu w szpitalu *zasiłek domowy* w wysokości połowy zasiłku chorobowego. Jeżeli ubezpieczony nie ma nikogo na swem utrzymaniu, pobiera t. zw. *zasiłek szpitalny* w wysokości 1/5 zasiłku chorobowego. Członkowie rodzin uprawnień tych nie posiadają.

Ubezpieczona niepracująca z powodu połogu, ma prawo do *zasiłku połogowego* w wysokości równej zasiłkowi chorobowemu, niedłużej jednak niż w ciągu 8 tygodni. Okres ten powinien obejmować 2 tygodnie przed i conajmniej 6 tygodni po porodzie. Członkowie rodzin z zasiłku połogowego korzystać nie mogą.

Nowości techniczne.

ROLA SOLI AMONOWYCH PRZY TOPIENIU MASY SZKLANEJ.

(Przegląd ostatnich prac w tym zakresie).

Ostatnio, a mianowicie od r. 1928 poczynając, niektórzy badacze, głównie Parkin, Turner, Warren, wykonali cały szereg badań nad wprowadzeniem soli amonowych do masy szklanej i wpływ tych soli na szybkość topienia szkła, jak również na rafinowanie szkła sodowo-wapniowego.

Badawcze prace były wykonane w laboratoryjnym i fabrycznym zakresie i wykazały, że ze wszystkich wypróbowanych soli amonowych jakto NH_4Cl, NH_4NO_3, $(NH_4)_2SO_4$ i $(NH_4)_2CO_3$ użytych dla przyśpieszenia topienia szkła, najbardziej nadaje się siarczan amonu, najmniej węglan amonu.

Przy użyciu azotanu amonu nastąpiło przyśpieszenie topienia masy szklanej, jednakże zauważono niedostateczne rozświetlenie masy; w szkle pozostały drobne pęcherzyki powietrzne.

Efekt porównawczy wprowadzenia do namiaru (szychty) soli siarkowych amonu i sodu w jednakowych ilościach wykazał, że na proces topienia bardziej pomyślnie działa siarczan amonu, siarczan zaś sodu przyśpiesza proces rozświetlania masy szklanej. W obydwu wypadkach ilość czasu potrzebna do otrzymania gotowego szkła, jest jednakowa.

Poleca się wprowadzać od 5—10 części na 1000 wagowych części piasku. Vickers, Whiting i inni poddali kontroli te prace w zakresie fabrycznym w piecu wannowym produkującym szkło białe butelkowe. Badacze ci doszli do przekonania, że dodatek siarczanu amonu w ilości 0,7% od ilości piasku, znacznie przyśpieszył topienie masy szklanej, polepszał cechy gotowego szkła, jak również gotowe wyroby miały większą trwałość mechaniczną i bardziej intensywny blask.

Ciekawy materjał, dotyczący zastosowania siarczanu amonu, daje w artykule swym Dr. Nadel (Glashütte Nr. 26 1932 r.). Doświadczenia z siarczanem amonu Dr. Nadel przeprowadzał na jednej z hut zmechanizowanych, która produkowała białe szkło butelkowe. W omawianym wypadku żadnych rozświetlaczy do namiaru (szychty) nie wprowadzono, zauważono jednak, że gdy produkcja się zwiększała, na szkle powstawała biała pianka, jako dowód, że szkło niedostatecznie się rozświetliło. Zjawisko to dało się usunąć przez wprowadzenie w ilości 1—2% bardzo taniego rozświetlacza, mianowicie siarczanu sodu. Piana rzeczywiście znikła i produkcja dała się powiększyć o kilka procent. Zjawił się natomiast inny defekt w postaci białych plam na zupełnie czystej powierzchni szkła. Plamy te, jak dowiodła analiza chemiczna, zawdzięczamy wydzielaniu się siarczanu sodu, który pływał w części roboczej pieca wannowego. Gdy jednak zamiast siarczanu sodu zastosowano siarczan amonu w ilości 0,7%, rezultat okazał się zupełnie zadowalający i uniknięto białych plam, szkło było czyste i bez plam.

Polepszenie jakości szkła w procesie fabrykacji tafli sposobem Fourcault, jest kwestją nader ważną. To też przy topieniu szkła do namiaru (szychty) wprowadzamy pewną ilość siarczanu sodu w charakterze rozświetlacza.

Siarczan sodu jednak, znajdując się w szkle w stanie rozpuszczonym, pogarsza jakość szkła taflowego.

Zmiana siarczanu sodu na siarczan amonu przy fabrykacji tafli systemem Fourcault jest wskazana i może dać pozytywne rezultaty. Siarczan amonu wprowadzić można tylko do szkła sodowo-wapniowego. Przy użyciu potasu, wprowadzenie siarczanu amonu da rezultat ujemny, albowiem utworzenie siarczanu potasu pogarsza w znacznym stopniu proces topienia szkła.

Inż. St. L.

ZAGADNIENIE ZASTOSOWANIA STŁUCZKI SZKLANEJ DO MASY SZKLANEJ

Celem wszechstronnego wyjaśnienia kwestji wpływu kupnej stłuczki ze szkła o nieznanym składzie na jakość gotowych wyrobów szklanych, przeprowadzono systematyczne badania, które wykazały, że różnorodność składu chemicznego kupnej stłuczki w żaden sposób nie pozwala określić składu chemicznego stłuczki przez średnią analizę chemiczną i dlatego wprowadzenie tego rodzaju stłuczki zupełnie się nie zaleca, jeśli zaś nie można tego uniknąć zupełnie, trzeba się ograniczyć wprowadzeniem do pieca wannowego bardzo nieznacznej ilości takiej stłuczki.

40 godz. tydzień pracy w hutach butelkowych.

(Sprawozdanie z konferencji).

Konferencja Międzynarodowego Biura Pracy rozpoczęła swe prace 1 czerwca 1935 r. Delegacja polska składała się:

Delegaci rządowi:

b. Minister S. Jurkiewicz i Naczelnik M. Biesiekierski, jako delegaci: zastępca delegata rządowego Naczelnik J. Zagrodzki; rzeczoznawcy: radca S. Horszowski i radca A. Stein (M. P. i H.) radca S. Fischlowitz.

Delegaci pracodawców:

Dyr. M. Szydłowski, jako delegat, pp. Smyjewski i Renglewski (Związek Hut Szklanych), Przybylski (Huty Żelazne), Chmielewski, Wegris, Górkiewicz (Unja), jako rzeczoznawcy oraz zastępca delegata p. M. Jastrzębowski.

Delegaci robotników:

delegat p. J. Szurig (ZZZ); rzeczoznawcy: M. Grajek (górnicy Górnośląscy) i W. Szczucki (PPS), W. Kościński (Prac. Umysł.), E. Waśniewska (posłanka).

Obsada poszczególnych komisyj przez delegację polską:

Komisja główna — p. Szydłowski — jako zastępca

Komisja ubezpieczeń społecznych — z rządu p. S. Fischlowitz, od pracodawców p. Jastrzębowski i p. Przybylski, od robotników — p. Kościński.

Komisja zatrudniania krajowców w kolonjach — z Polski nikt nie wszedł.

Komisja urlopów płatnych — z rządu p. Zagrodzki, od pracodawców (jako zastępca) p. Chmielewski, od robotników (jako zastępca) p. Szczucki.

Komisja zatrudniania kobiet pod ziemią — od robotników — p. Waśniewska.

Komisja bezrobocia młodzieży — od rządu p. Biesiekierski; od pracodawców (jako zastępca) p. Jastrzębowski, od robotników (jako zastępca) p. Kościński.

Komisja węglowa — z rządu p. Stein, od pracodawców pp. Chmielewski, Górkiewicz, Wengris, od robotników — p. Grajek.

Komisja regulaminowa—nikt z Polski nie wszedł.

Komisja stosowania konwencyj ratyfikacyjnych—od rządu p. Horszowski.

W skład Konferencji wchodzą 3 grupy: delegatów pracodawców, rządów i pracowników. Grupy

pracodawców i robotników często uzgadniają swe stanowisko i występują solidarnie. Zgodnie z motywami, wyłuszczonemi na plenum w mowie przewodniczącego grupy pracodawców p. Oersted'a, grupa pracodawców postanowiła wziąć udział w dyskusji jeneralnej dotyczącej samej zasady skrócenia czasu pracy, odmówić jednak brania udziału w opracowywaniu tekstów konwencji i w konsekwencji nie brać udziału w komisji jeśliby konferencja taką komisję powołała. Delegaci pracodawców Italji i Stanów Zjedn. Ameryki Północnej, gdzie skrócony czas pracy jest stosowany na zasadzie umów zbiorowych, elastycznych, a więc niemających sztywnego charakteru konwencji międzynarodowej, wyjątkowo weszli w skład komisji, choć w dyskusjach podkreślali wielką różnicę jaka zachodzi między dobrowolną umową, a narzuconem prawem, tembardziej zaś zobowiązaniem międzynarodowem.

Przewodniczący delegacji przemysłu polskiego p. b. minister Szydłowski w przemówieniu swem na plenum poparł stanowisko grupy pracodawców, natomiast delegat rządu polskiego p. b. min. Jurkiewicz oświadczył, że głosować będzie za 40-godzinnym tygodniem pracy w przemyśle budowlanym i na robotach publicznych, co do innych gałęzi, objętych projektem, ustosunkuje się przychylnie po wprowadzeniu pewnych zmian. Jak się wyczuwało z dyskusji, przedstawiciele pracowników byli zgodni co do wprowadzenia 40-to godz. tygodnia pracy we wszystkich proponowanych gałęziach przemysłu, natomiast wśród delegatów rządów przejawiało się duże wahanie i niezdecydowanie.

Pracodawcy zaś zdecydowanie przeciwstawiali się zasadzie skrócenia czasu pracy i pomimo wielostronnych nacisków, a nawet osobistej interwencji prezesa Konferencji p. F. Creswell'a stanowiska swego nie zmienili i udziału w komisji nie wzięli.

Wobec takiego stanu rzeczy, praca naszych delegatów PP. W. Smyjewskiego i Z. Renglewskiego, jako rzeczoznawców, po zakończeniu dyskusji jeneralnej, była zbędna i delegaci nasi wrócili do Polski przed ukończeniem Konferencji.

Na plenum powołano komisję zwykłą większością — (bez udziału pracodawców) do ustalenia, tekstów konwencyj i zaproponowania procedury, jaka ma być zastosowana t. j. czy w roku bieżącym mają być uchwalone konwencje, czy też opracowany kwestjonarjusz dla rządów, na podstawie którego powrócono by do tej sprawy po roku.

W wyniku prac tej komisji w dniu 25 czerwca — ostatnim dniu Konferencji odbyło się głosowanie nad projektami konwencyj o czasie pracy.

Komisja „40 godzinna", jak ją nazwano, opracowała tekst konwencji ogólnej treści następującej:

„Każdy z członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, który zaratyfikuje niniejszą konwencję oświadcza się na korzyść:

a) zasady 40 godz. tygodnia pracy, stosowanej w ten sposób, że nie spowoduje zmniejszenia poziomu bytu pracowników,

b) zastosowania lub spowodowania środków, które zostaną uznane za właściwe dla osiągnięcia tego celu;

oraz zobowiązuje się zastosować tę zasadę do rozmaitych kategoryj zatrudnienia, zgodnie ze szczegółowemi postanowieniami, które będą ustanowione w odrębnych konwencjach ratyfikowanych przez tego członka".

Przy głosowaniu **za** konwencją oddano 79 głosów i 30 głosów **przeciw.** Przeciw głosowali tylko pracodawcy i rządy: Holandji i Szwajcarji.

Rezultaty głosowań szczegółowych dały również wyniki nieoczekiwane. Konwencja o czasie pracy na robotach publicznych **za** 67 głosów, **przeciw** 38 — konwencja nie osiągnęła 2/3 głosów — upadła.

Konwencja o czasie pracy w budownictwie: **za** 57 głosów, **przeciw** 40 — również nie osiągnięto 2/3 głosów — upadła.

Konwencja **o czasie pracy w hutach butelkowych; za** 72 głosy, **przeciw** 34 — **konwencja została przyjęta.**

Konwencje, które nie otrzymały 2/3 głosów — postanowiono wprowadzić na porządek dzienny przyszłorocznej Konferencji (w tej liczbie czas pracy w górnictwie węglowem i hutnictwie żelaznem).

Wobec powyższego rezultatem tegorocznej Konferencji jest **jedynie konwencja ogólna oraz konwencja o czasie pracy w hutach szklanych butelkowych.**

Rezultat pierwszego głosowania, dotyczącego czasu pracy w hutach butelkowych wykazał upadek konwencji wobec braku 2/3 głosów. Jednak na skutek wątpliwości co do złożenia głosu przez pracodawcę **czechosłowackiego,** zarządzono ponowne głosowanie **imienne,** które dało rezultat pozytywny za konwencją. Gdyby przedstawiciel pracodawców czechosłowackich głosował z innymi pracodawcami przeciw konwencji — konwencja nie osiągnęłaby 2/3 głosów koniecznych do przyjęcia. Zaznaczyć należy, iż delegaci Rządu polskiego wstrzymali się od głosowania nad tą konwencją.

Treść konwencji dotyczącej hut szklanych butelkowych jest następująca:

Art. 1. Niniejsza konwencja dotyczy osób, które w hutach szklanych, gdzie są wytwarzane butelki za pomocą maszyn automatycznych, pracują w kolejnych zmianach i są zatrudnione przy operacjach dotyczących funkcjonowania generatorów, pieców wannowych (fours à bassin), maszyn automatycznych i pieców do przegrzewania (fours à recuire), jak również przy pracach dodatkowych związanych z tem funkcjonowaniem.

W zrozumieniu niniejszej konwencji termin „butelka" obejmuje i podobne przedmioty szklane wytwarzane w drodze takich samych operacji, jak butelki.

Art. 2. Osoby, do których ma zastosowanie niniejsza konwencja powinny być zatrudniane według systemu conajmniej czterech zmian.

Czas pracy tych osób nie powinien przekraczać średnio 42 godzin tygodniowo.

Ten średni czas będzie obliczany w okresach nie przekraczających 4 tygodni.

Czas pracy jednej zmiany nie powinien przekraczać 8 godzin.

Czas odpoczynku pomiędzy dwoma zmianami tej samej załogi nie powinien być krótszy od 16 godzin; w każdym razie czas ten może być skrócony o ile to będzie konieczne w chwilach perjodycznej zmiany porządku załóg.

Art. 3. Granice przewidziane w ustępach 2, 3 i 4 art. 2 mogą być przekroczone i okres odpoczynkowy przewidziany w ustępie 5 skrócony, lecz tylko w granicach niezbędnej potrzeby dla uniknięcia poważnego zakłócenia normalnego biegu przedsiębiorstwa:

a) w przypadkach zaszłego lub grożącego wypadku, w przypadkach robót pilnych do wykonania przy maszynach i narzędziach lub w przypadkach siły wyższej;

b) dla zastąpienia nieprzewidzianie nieobecnych jednej lub wielu osób z załogi.

Właściwa kompensata za godziny nadliczbowe, przepracowane na podstawie niniejszego artykułu, będzie przyznana na warunkach określonych w prawodawstwie lokalnem lub w umowach pomiędzy organizacjami pracodawców i robotników zainteresowanych.

Pozostałe artykuły konwencji mają charakter wykonawczy lub formalny.

Podkreślić należy, iż konwencja ta wejdzie w życie dopiero w roku po ratyfikowaniu jej przez dwuch członków Międz. Org. Pracy i obowiązywać będzie tylko te państwa, które ją ratyfikowały. Ponieważ delegaci Rządu polskiego nie oddali głosów swych za omawianą konwencją, a więc w ten sposób wyrazili raczej stanowisko niechętne dla proponowanej reformy, należy przypuszczać, iż konsekwetnie i w dalszym rozwoju procedury stanowisko to będzie utrzymane i Polska do konwencji nie przystąpi.

Kronika

POSIEDZENIE RADY ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE.

W piątek dnia 12 lipca r. b. o godzinie 17 odbędzie się w lokalu Związku Hut Szklanych w Polsce, przy ul. Traugutta 3

Posiedzenie Rady Związku

z następującym porządkiem dziennym:

1. Zatwierdzenie protokółu z posiedzenia Rady z dnia 26 ub. m.
2. Wybór Prezydjum Rady Związku: Prezesa i 2 Vice-Prezesów (§ 28 Statutu)
3. Sprawa utworzenia Zrzeszenia Eksportowego Hut Szklanych.
4. Sprawy bieżące.
5. Wnioski Członków.

Z POSIEDZENIA RADY ZWIĄZKU W DNIU 26 CZERWCA R. B.

W dniu 26 czerwca r. b. odbyło się Posiedzenie Rady Związku Hut Szklanych w Polsce.

Wobec nieprzybycia dwóch członków Rady — przedstawicieli hut eksportujących szkło w większych ilościach — postanowiono sprawę utworzenia Zrzeszenia Eksportowego Hut Szklanych odłożyć do następnego posiedzenia, które zostało wyznaczone na dzień 12 lipca r. b. z tem, że wszyscy Członkowie Rady nadeślą swoje uwagi do projektów Statutów najpóźniej do dn .10 lipca r. b. Nienadesłanie uwag będzie uważane za przyjęcie projektu bez zastrzeżeń.

Odłożono również do następnego posiedzenia wybory prezesa i 2 vice-prezesów.

Odczytano i przyjęto do wiadomości sprawozdanie delegatów Związku uczestniczących w Konferencji Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie w sprawie wprowadzenia 40 godz. tygodnia pracy w hutach. butelkowych (Sprawozdanie podano wyżej).

P. Prezes W. Smyjewski zaznajomił obecnych z przebiegiem posiedzenia Członków Komitetu Budowy Muzeum Przemysłu i Techniki, które odbyło się na Zamku Królewskim w dniu 18 czerwca b. r. w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego.

Po zagajeniu posiedzenia przez prezesa Komitetu Budowy inż. C. Klarnera, szczegółowe sprawozdanie z prac Komitetu Budowy złożył dyrektor Muzeum inż. K. Jackowski.

Na posiedzeniu tem p. Prezes W. Smyjewski złożył deklarację w imieniu zrzeszonego przemysłu szklanego o zaofiarowaniu 6.000 m^2. szkła okiennego 2 mm. i 6.000 m^2. szkła półlustrzanego 4 mm. na budowę gmachu Muzeum, wyrażając pełne uznanie dla organizatorów Muzeum. Deklarację złożyli również w imieniu przemysłu żelaznego gener. dyr. Grodziecki, ceramicznego — prezes inż. Dziedziul, cementowego — prezes Holenderski i drzewnego — dyr. Czerwiński.

W dalszym ciągu posiedzenia Rady Związku rozpatrzono propozycję Austrjackiego Związku Hut Szklanych do wspólnego omówienia żądań, dotyczących importu i eksportu wyrobów szklanych do obu krajów. Postanowiono propozycję przyjąć i nawiązać bezpośredni kontakt z przemysłowcami austrjackiemi.

Omawiano również projekt w sprawie wprowadzenia scaleniowego podatku od obrotu dla wyrobów szklanych oraz sprawę żłobków fabrycznych.

Posiedzenie zamknięło o godz. 22-ej.

Z CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU POLSKIEGO.

Projekt rozporządzenia o żłobkach dla niemowląt w zakładach pracy. Nadesłany do C. Zw. P. P. projekt rozporządzenia o żłobkach dla niemowląt do zaopinjowania, był przedmiotem szczegółowych rozważań biura Centralnego Związku, biur zrzeszonych organizacji oraz Komisji Pracy Centralnego Związku. Wobec tego, że wprowadzenie w życie dawnych przepisów o żłobkach było wstrzymane w okresie pomyślniejszych konjunktur, tembardziej więc wprowadzenie nowych zwiększonych ciężarów obecnie nie ma żadnego uzasadnienia.

Wychodząc z tego założenia Centralny Związek wypowiedział się negatywnie i przesłał Ministerstwu Opieki Społecznej szczegółowe uwagi do tego projektu.

Zagadnienie opieki nad niemowlętami powinno być rozważone w innej płaszczyźnie i koszty opieki winne być rozłożone na całe społeczeństwo (oczywiście nie wyłączając przemysłu).

Na zakończenie tych uwag, Centralny Związek zwrócił się do Ministerstwa Opieki Społecznej z prośbą o zaniechanre wprowadzenia w życie nowych przepisów i ciężarów, dotyczących żłobków fabrycznych oraz o niewywieranie nacisku w kierunku zakładania żłobków lub stacyj lotnych na poszczególne przedsiębiorstwa, wobec ciężkiej sytuacji przemysłu i trudności pod jakiemi życie gospodarcze się ugina.

SPROSTOWANIE

W Nr. 2 „Przemysłu Szklanego" w dziale Kronika w sprawozdaniu o Walnem Zgromadzeniu Centrali Handlowej Członków Związku Hut Szklanych w Polsce Spółdz. z ogr. odp. w Warszawie, wydrukowano omyłkowo że, do Rady Nadzorczej wybrano po raz pierwszy p. inż. Z. Sowińskiego, w rzeczywistości zaś wybrano p. B. Stolle — natomiast p. inż. Z. Sowiński wybrany został na członka Rady Związku Hut Szklanych w Polsce, co niniejszym prostujemy i przepraszamy za przeoczenie.

OKÓLNIKI CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU POLSKIEGO.

Centralny Związek nadesłał nowo wydane okólniki:

Wydziału Pracy z dn. 24 czerwca r. b. Nr. 48 o zgłaszaniu wypadków przy pracy: z dn. 28 czerwca r. b. Nr. 49 w sprawie obliczania wynagrodzenia za urlop.

Wydziału Komunikacyjnego z dn. 27 czerwca r. b. Nr. 48 w sprawie opłat za świadczenia na prywatnych bocznicach kolejowych, i Nr. 49 z dn. 27 czerwca r. b. w sprawie taryfy polsko-czechosłowackiej-dunajowej.

Powyższe okólniki zostały rozesłane pp. Członkom Związku Hut Szklanych, pocztą jako druki.

MIĘDZYNARODOWE XV TARGI WSCHODNIE WE LWOWIE.

Delegacja Lwowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej z prez. dr. Szarskim na czele zwróciła się do Ministra Przemysłu i Handlu p. Floyar-Rajchmana z prośbą o objęcie protektoratu nad tegorocznemi Targami Wschodniemi. Z okazji na ich jubileuszowy charakter p. Minister wyraził zgodę na prośbę delegacji. Targi odbędą się w okresie od 31 sierpnia do 16 września 1935 r. Jak nas informują liczba zgłoszonych deklaracji udziału w Targach już obecnie przewyższa zeszłoroczną. Należy spodziewać się, że i nasze huty znajdą się w gronie wystawców.

Prospekty i karty zgłoszeń rozsyłamy pp. Członkom Związku pocztą.

Wiadomości z zagranicy

ALGIER. Import szkła polskiego w 1934 r.

W roku 1934 poraz pierwszy zaczęto sprowadzać z Polski wyroby szklane, przywóz których nie podlega żadnym ograniczeniom. W drugiem półroczu przywieziono 136 quintali różnych wyrobów szklanych.

ARGENTYNA. Założenie fabryki żarówek.

Holenderska spółka Philips'a stara się założyć w Argentynie przy istniejącej tam fabryce sprzętu radjowego — fabrykę żarówek, której plany już są opracowane.

AUSTRJA. Spadek zbytu szkła szybowego.

W pierwszym kwartale 1934 roku zbyt szkła szybowego spadł o 20% w porównaniu z 1934 r. Przyczyną tego jest zmniejszone zapotrzebowanie na szkło szybowe w małych budynkach drobnych osiedli.

Nowe zakazy wwozu do Austrji.

Austrjacki Rząd Związkowy opublikował nową listę towarów, wwóz których jest zakazany bez specjalnego zezwolenia. Lista ta obejmuje również następujące wyroby szklane.

poz. 316-a p. 3. Szkło dęte, prasowane, osobno niewymienione, nieobrobione,

poz. 316-a p. 3. Szkło techniczne,

poz. 317. Szkło dęte, prasowane osobno niewymienione, obrobione

poz. 319. Butelki piwne, do wina, do wód mineralnych

poz. 322-b Szkło lustrzane, z wtopioną siatką drucianą, szlifowane, polerowane bez dalszej obróbki.

Zarządzenie to weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Zwiększenie eksportu szkła.

Wywóz szkła z Austrji w roku 1934 wynosił 37.137 centn. metr. wartości 9,6 milj. szyling. (wobec 21.651 centn. metr. wartości 7,5 milj. szyling.)

Z powyższej ilości wysłano do Węgier 15.443 centn. metr. W toku są rokowania o powiększenie kontyngentu wywozowego do Węgier za ulgowem cłem. Huty węgierskie żądają jedynie, by ceny szkła austrjackiego na Węgrzech nie były tańsze niż węgierskie.

BELGJA. Fundusz Narodowy dla badań naukowych.

Belgijski Fundusz Narodowy dla Badań Naukowych przeznaczył na okres 1933-1934 subsydjum w wysokości 110.000 Frs. dla przeprowadzenia badań nad technologją szkła.

Fundusz ten oddany został do dyspozycji Związkowi Hut Szklanych Mechanicznych celem zbadania i zastosowania metody dla określania lepkości szkła (viscosité) przeznaczonego do maszynowej obróbki.

Sposób, określający lepkość szkła winien być dostosowany do warunków fabrycznych.

Badania powierzone zostały p. Gilard, technicznemu dyrektorowi Hut Szklanych w Val-St. Lambert i inż. Henry, zarządcy laboratorjum Związku Hut Szklanych Mechanicznych i doprowadziły do stworzenia „viscosometru" Margules'a, dającego się doskonale zastosować do wymogów fabrycznych.

BUŁGARJA. Wwóz szkła w roku 1934.

Wwóz wyrobów szklanych do Bułgarji w roku 1934 spadł znacznie i wyniósł 1121 tonn wartości 30.617.000 lewów wobec 2153 tonn, wartości 35.073.000 lewów w 1933 r.

CZECHOSŁOWACJA. Północno czeski kartel szkła dętego.

W dniu 15-go marca 1935 r. podpisana została umowa kartelowa pomiędzy hutami wytwarzającemi szkło surowe a rafinerjami szkła w okręgu Haidy-Steinschönau. Umowa ta weszła w życie z dniem 25 marca r. b.

Celem kartelu jest zapewnienie odbiorców hutom szkła surowego, zaś rafinerjom dostawy surowców. Umowa kartelowa kontroluje obstalunki i dostawy i tylko w wyjątkowych wypadkach pozwala na sprowadzenie surowców od nie-członków kartelu. **Nielegalny handel, który szkodził zarówno interesom krajowym, jak i zagranicznym, został obecnie wykluczony.** Konferencje, które prowadzone były pomiędzy „Gremium północno-czeskiego przemysłu szklanego" a hutami szklanemi tego okręgu trwały $1^1/_2$ roku. Jest zupełnie zrozumiałem, że wobec 200 kontrahentów, a szczególnie wobec różnorodności i wielostronności tego przemysłu powstawały ciągłe trudności. Gdy rozmowy były już dość posunięte, wciągnięto do nich również i organizację czeskich rafineryj w Haidzie. Umowę podpisało 10 hut i około 200 rafineryj. Kierownikami biura kartelowego mianowani zostali: adwokat Dr. Schicketanz, jako przedstawiciel hut, dyrektor Helzel, jako zastępca 173 rafineryj oraz sekretarz Roudnicky, jako zastępca 29 czeskich rafineryj. Kartel dostawowy jest tylko początkiem organizacji, niebawem nastąpią umowy dotyczące cen, warunków i kontyngentów. **W ten sposób dąży organizacja** przemysłu Haida-Steinschönau, **nastawiona na eksport 95%** swych wyrobów, **do zaprowadzenia porządku w produkcji i zbycie swych wyrobów.** Organizacja ta wstępuje na drogę planowości, mając na uwadze indywidualne stosunki i konieczności.

Kartel hurtowników szkła taflowego.

Na posiedzeniu związku hurtowników szkła taflowego w Izbie Handlowej w Pradze w dniu 21 maja r. b., po uzgodnieniu postulatów, zawarty został kartel hurtowników szkła taflowego.

Porozumienie między kartelem szkła taflowego a kupiectwem szkła.

Do rejestru kartelowego wpłynęła za Nr. 799 umowa, zawarta między Centralą Sprzedaży Czechosłowackich Fabryk Szkła Taflowego S. A. w Pradze i 21 firmami handlującemi szkłem, dotycząca sprzedaży, warunków i ceny szkła specjalnego. W imieniu kartelu umowę podpisał Dr. Lothar Morecki, w imieniu kupiectwa Dr. Karol Propper i Dr. Jarosław-Vrba jako zastępcy. Porozumienie to jest ważne do dnia 31 grudnia 1935 r.

Wędrówka morawskich szklarzy do Egiptu.

Jak donoszą czeskie pisma przybyło do miejscowości Luschitz koło Göding z Egiptu 28 robotników czeskich, by zabrać rodziny i powrócić zpowrotem do Egiptu, gdzie w pobliżu Kairu pracują w hucie szklanej i są z pracy tej zadowoleni, zarabiając około 400 Kc. tygodniowo. Według ich opowiadań ma być założona jeszcze jedna huta, do której hutników mają sprowadzić z Moraw. Jest to charakterystyczną cechą czasów obecnych, że zamiast zwiększonego wywozu towarów, zwiększa się wywóz sił roboczych, zmuszonych do zarobkowania u konkurentów, co przyczynia się do zmniejszania wywozu w ich ojczyźnie oraz do wzmożenia bezrobocia.

CHINY. Rozwój przemysłu szklanego.

Jedna z najstarszych hut w Chinach Yao-Hsu w Chingtaochen koło Hsuchien na brzegu rzeki Huai, założona w 1901 roku, zatrudniająca 500 robotników była od roku 1911 nieczynna. Obecnie, po gruntownej modernizacji urządzeń, ma być uruchomiona z kapitałem zakładowym pół miljona dolarów.

W pobliżu fabryki znajdują się pokłady odpowiedniego do produkcji piasku oraz istnieją doskonałe warunki komunikacyjne zarówno lądowe, jak i wodne pomiędzy Chingtaochen i wszystkiemi ośrodkami przemysłowemi i handlowemi prowincji Kiangsu — co przypuszczalnie wpłynie na rentowność przedsiębiorstwa.

Główną produkcją huty ma być szkło szybowe oraz inne rodzaje szkła taflowego; planowane jest również rozszerzenie produkcji i na inne artykuły, które mogłyby znaleźć zbyt w Chinach.

HOLANDJA. Wywóz żarówek w maju 1935 r.

Wywóz żarówek podniósł się wprawdzie nieco ilościowo, wartościowo jednak w dalszym ciągu spadł. Wywóz w maju 1935 r. wynosił: 1.401.800 sztuk, wartości guld. hol. 428.673, wobec 1.346.200 szt. wartości guld. hol. 451.236 w tym samym miesiącu roku ub.

NIEMCY. Położenie przemysłu szlanego w maju 1935 roku.

Zbyt szkła lustrzanego w düsseldorfskim rejonie nie wykazuje poprawy, przemysł butelkowy wykazuje sezonowy wzrost zbytu. W rejonie norymberskim zbyt szkła taflowego, zwłaszcza szyb—znośny, liczba obstalunków jednak w porównaniu z rokiem ubiegłym była mniejsza. Wywóz w ciągu ostatnich dwóch miesięcy zwiększył się. W kwietniu jedna z hut wywiozła trzecią część swej produkcji szkła taflowego dla przemysłu budowlanego. W wirtemberskich szlifierniach i wytwórniach szyldów szklanych i luster zatrudnienie jest zadawalające. Ceny bez zmian. Uskarżają się natomiast na zwłokę z pokryciem. Zamówienia w śląskim przemyśle szkła oświetleniowego powiększają się stopniowo w ostatnich czasach. W produkcji szkła dla użytku gospodarskiego sytuacja niejednolita. Jak donoszą, klientela kupuje tylko artykuły najpotrzebniejsze, w wywozie istnieją wciąż jeszcze przeszkody — mimo to położenie jest zadowalające.

Eksport szkła lustrzanego jakkolwiek nie zmniejszył się ilościowo — to jednak ceny do tego stopnia zniżkowały, że zrezygnowano z dodatku wywozowego. Z tego powodu założono dla tej gałęzi przemysłu „wyrównawczą kasę eksportową“, do której wpłaca się odsetki od sprzedaży uskutecznionych na rynku wewnętrznym.

Pięćdziesięciolecie Huty Szkła w Jenie.

Towarzystwo Akcyjne hut szklanych Schott i Genossen w Jenie wydało z okazji pięćdziesięciolecia istnienia tych hut broszurę poświęconą jubileuszowi (1884—1934).

Broszura podaje pierwsze poczynania tego przedsiębiorstwa, które obecnie jest jednym z potężniejszych w Niemczech.

Bardzo szczegółowo przytoczone są pierwsze prace założyciela huty d-ra Schotta jak również dalsze prace prowadzone przy współudziale prof. Abla oraz Karola i Rodericka Zeiss'ów. Dokładnie opisano rozwój przedsiębiorstwa w kierunku technicznym i handlowym. Na uwagę zasługuje wzmianka, że rozwój swój firma zawdzięcza naukowej organizacji pracy, przeprowadzaniu b. licznych i żmudnych prac laboratoryjnych nad próbami, przed ustaleniem wzoru gatunku lub rodzaju szkła przed rozpoczęciem fabrykacji i ścisłą i ostrą kontrolą gotowych wyrobów przed wypuszczeniem ich na rynek.

Dzięki powyższemu wyroby firmy Schott i Genossen specjalnie w dziale szkła optycznego cieszą się zasłużoną sławą.

TURCJA. Przed podwyżką zniżonych ceł na szkło.

W związku z ukończeniem budowy nowopowstałych hut, Ministerstwo Gospodarki Narodowej żąda podwyższenia ceł na szkło, podpadające pod poz. 324 i 328 tureckiej taryfy celnej. Należy liczyć się z tem, że w najbliższym czasie obecne zniżki celne dochodzące do $33^1/_3\%$ zostaną anulowane i cło ponownie podniesione będzie do stanu z dn. 31 maja 1931 r.

Przestrzeganie obowiązku używania miar metrycznych.

Od czasu wprowadzenia systemu metrycznego, oznaczanie pojemności w tych miarach jest ściśle przestrzegane. I tak słoiki szklane na których pojemność oznaczona była w funtach, zostały zatrzymane przez urząd celny, pomimo, że oznaczanie pojemności na tym artykule nie jest obowiązkowe.

WĘGRY. Uruchomienie huty szkła.

Pierwsza węgierska huta szkła lanego Sp. Akc. w Miskolczy rozpoczęła swą działalność. Fabryka zamierza produkować artykuły, które dotąd sprowadzane były z Austrji i Czechosłowacji i których wwóz będzie obecnie odpowiednio ograniczony. O ile nowa produkcja okaże się zadowalającą, można się spodziewać nowych przepisów o ochronie odnośnych stawek celnych.

Z. S. R. R. Wzrastająca konkurencja szkła na Wschodzie.

Na całym Wschodzie daje się zauważyć konkurencja sowieckich wyrobów szklanych, które są standaryzowane na wzór gatunków europejskich, podczas gdy japońskie wyroby szklane nie są dostatecznie standaryzowane. Konkurencja ta dotyczy szczególnie szkła taflowego lustrzanego; w wyrobach tych Rosja stale wysuwa się naprzód.

Od Redakcji.

Uprzejmie prosimy pp. Czytelników o nadsyłanie do redakcji swoich cennych uwag dotyczących treści „Przemysłu Szklanego” jak również artykułów dyskusyjnych na dowolne tematy o szklarstwie.

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid.

Druk. „Royal”, W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
91110	Wata, przędza — szklane	14	83	—	—
91130	Oczy szklane	64	1.482	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	3.937	2.474	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	1.964	2.263	—	—
91312	gładkie, białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5 m²	67.431	40.078	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	5.464	7.347	—	—
91330	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	1.252	1.663	—	—
91340	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	597	777	—	—
91350	do wyrobu płyt fotograficznych	—	—	—	—
	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	106	115	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	1.244	961	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	10.008	7.825	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	25	135	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	—	—	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	—	—	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	28.386	21.836	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	—	—	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	4	25	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne z upiększeniami malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	—	—
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	1	3	0	65
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów				
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	402	146	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	0	1	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	22	526	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	36	540	109	500
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	2.624	17.989	11	1.165
	Razem	150.882	240.518	47.320	67.437
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	178.655	10.750	—	—
	OGÓŁEM	329.537	251.268	47.320	67.437